

LAUSUNTO EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

Reilu kilpailu vaatii selkeät säännöt

Panimoliitto kiittää mahdollisuudesta lausua alkoholilain (HE 131/2025) annetun lain muuttamisesta.

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa alkoholijuomien verkkokauppa ja kotiintoimitus Alkolle ja vähittäismyyntiluvallisille toimijoille hallitusohjelman mukaisesti. Lakiluonnos on lähtökohdiltaan kannatettava ja oikein toteutettuna se voi tukea kotimaista elinkeinotoimintaa ja lisätä kuluttajien valinnanvapautta.

Kilpailuneutraliteetin turvaaminen

Hallituksen esityksessä kotimaisten ja muiden ETA-maiden toimijoiden oikeudet ja velvollisuudet poikkeavat toisistaan. Tämä johtaa epäreiluun kilpailuasetelmaan kotimaisen kotiinkuljetuksen ja ulkomailta tapahtuvan etämyynnin välillä.

Kilpailuneutraliteetin varmistaminen edellyttää erityisesti seuraaviin kokonaisuuksiin puuttumista:

1. Etämyynnin veronkantoa on selkeytettävä. Valmisteverojen sekä juomapakkausveron kantaminen kaipaa myös tarkennuksia ja selkeää valvontaa.

2. Hinnoittelua koskevien velvoitteiden yhdenmukaistaminen kotimaisen kaupan ja etämyynnin välillä.
3. Pakkauksiin liittyvät tuottajavastuut ja kustannukset on määriteltävä yhdenmukaisesti kaikille toimijoille.

Valmisteveron perintä etämyynnissä

Nykyisessä esityksessä ei varmisteta tehokasta veronkantoa ulkomaisilta etämyyjiltä. Panimoliitto ehdottaa, että etämyyjille asetetaan velvollisuus ilmoittautua verorekisteriin ja että veronkantoa valvotaan.

Ruotsi on toteuttanut vastaavan järjestelmän EU-direktiivin (Neuvoston direktiivi EU 2020/262) mukaisesti vaatimalla etämyyjien rekisteröitymistä paikallisiksi valmisteverovelvollisiksi. Rekisteröityminen takaa veronmaksun ja mahdollistaa viranomaisvalvonnan ilman suhteetonta hallinnollista taakkaa.

Ilman selkeää valvontaa ja verovastuuta merkittävä osa veroista jää todennäköisesti kantamatta. Tämä heikentää alkoholiveron veropohjaa ja asettaa kotimaiset yritykset epäreiluun asemaan. Suomen alkoholivero on jo nyt Euroopan korkein, mikä jo ennestään rajoittaa kotimaisten toimijoiden kilpailumahdollisuuksia muiden ETA-maiden toimijoiden kanssa.

Hinnoittelun erot

Kotimaisia alkoholijuomakauppiaita rajoittavat hinnoittelusäännökset, kuten kieltö monipakkauslennuksista ja kampanjahinnoista. ETA-maiden toimijoilla vastaavia rajoituksia ei ole.

Lisäksi Suomessa kaikki verot ja maksut on sisällytettävä näkyvään hintaan, toisin kuin useissa muissa maissa. Tämä antaa etämyyjille mahdollisuuden myydä tuotteita kuluttajalle nimellisesti halvemmalla.

Jos etämyynti sallitaan, on varmistettava, että hinnoitteluelvoitteet ja verokohtelu ovat yhdenmukaiset kaikille toimijoille. Näin kuluttajaa ei johdeta harhaan eikä kotimainen kauppa kärsi epäreilusta kilpailusta.

Pakkaus- ja ympäristövastuut

Suomessa juomapakkausten kierrätys toimii erinomaisesti Palpan tehokkaan pantti- ja palautusjärjestelmän kautta.

Jotta kilpailuasetelmasta ja kotimaisen kustannustaakan ylimääräisestä rasituksesta päästään, tulisi ulkomaisten toimijoiden rekisteröityä Palpaan, Rinkiin tai muun erillisen järjestelmän kautta huolehtia juomapakkausveroista ja tuottajavastuun mukaisista velvollisuuksistaan.

Palpan kierrätyksen piiriin päätyy jo nyt vuosittain 60 miljoonaa alumiinitölkkiä, joista ei ole kerätty panttimaksua. Lasipullojen määrä on niin ikään ollut kasvussa ja koska niissä on myös universaali viivakoodi, järjestelmä palauttaa toisinaan panttimaksuja pakkauksista, joista ei ole maksua alun perin kerätty. Pakkausten määrän kasvu lisää kustannuksia, jotka tulisi

kompensoida esimerkiksi maksamalla kompensatiota juomapakkausverokertymästä suomalaisille järjestelmien ylläpitäjille.

Panimoliitto ehdottaa, että alkoholijuomien toimituslupaa koskevaan lainsäädäntöön lisätään vaatimus, jonka mukaan hakijan on osoitettava noudattavansa jätelakia ja huolehtivansa pakkausjätteen tuottajavastuusta ja kierrätysjärjestelyistä.

Johtopäätökset

Panimoliitto pitää alkoholijuomien verkkokaupan ja kotiinkuljetuksen sallimista ajanmukaisena ja kannatettavana. Kilpailuneutraliteetin, verotulojen ja toimivan pantti- ja palautusjärjestelmän turvaaminen edellyttää kuitenkin muutoksia esitykseen.